

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yrittäjän omistajanvaihdospalvelujen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Essayahin /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 24/2020 vp:

Aikooko hallitus selvittää mahdollisuutta luoda pysyvä valtakunnallinen järjestelmä yrittäjien omistajanvaihdospalveluiden toteuttamiselle ja turvata näiden palveluiden rahoitus, jotta kaikki omistajanvaihdosta suunnittelevat yrittäjät pääsevät sen piiriin alueesta riippumatta, ja

onko hallitus edesauttamassa, että uusia perinteisiä rahoitusratkaisuja täydentäviä ratkaisuja löytyy omistajanvaihdoksiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen talouden ja työllisyyden tasapainoisen kehityksen sekä alueiden elinvoiman keskeinen taustatekijä on elinvoimainen ja kehittyvä yritystoiminta. Kehittyäkseen yritystoiminnalla tulee olla johdonmukainen, kannustava ja ennakoitavissa oleva toimintaympäristö. Osa yritystoiminnan elinvoimaa on myös se, että tapahtuu riittävästi yrityskauppoja ja sukupolvenvaihdoksia, löytyy uusia yrittäjiä jatkamaan ja uudistamaan yritystoimintaa. On tehtävä työtä sen eteen, että yritysten toimintaympäristö ja yritysmarkkinat säilyvät dynaamisina ja kannustavina.

Suomessa on runsaasti, arvion mukaan noin 50 000, sellaista yritystä, joiden kohdalla omistajanvaihdos muodossa tai toisessa tulee ajankohtaiseksi seuraavan kymmenen vuoden aikana. Näistä valtaosa on mikroyrityksiä. Hallitus tiedostaa ne haasteet ja mahdollisuudet, joita omistajanvaihdosta lähestyvien yritysten suureen määrään sisältyy. Hallitus haluaa aktiivisesti edesauttaa sitä, että yritykset vaihtavat ajallaan ja onnistuneesti omistajaa ja että kehityskykyisen yritystoiminnan jatkuvuus turvataan.

Omistajanvaihdosten edistäminen on painokkaasti nostettu esiin pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa. Hallitusohjelman mukaan ”Varmistetaan yritystoiminnan jatkuvuutta omistajanvaihdostilanteissa ottaen myös huomioon tilanteet, joissa henkilöstö jatkaa yrityksen toimintaa”.

Hallitusohjelman mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriössä on meneillään kotimaisen omistamisen ohjelman valmistelu. Ohjelman tavoitteena on tukea kasvua löytämällä keinoja vahvistaa, monipuolistaa ja tasa-arvoistaa suomalaista omistajuutta. Yritysten

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 24/2020 vp

omistajanvaihdosten edellytysten parantaminen kytkeytyy luontevasti osaksi hallitusohjelman mukaista kotimaisen omistamisen ohjelmaa. Ohjelman puitteissa on mahdollisuus koordinoidusti suunnata toimenpiteitä myös yritysmarkkinoiden ja yritysdynamiikan vahvistamiseen.

Omistajanvaihdosten edistäminen hallitusohjelman tasolla kytkeytyy myöskin hallitusohjelman mukaisen yrittäjyysstrategian laadintaan, joka on meneillään työ- ja elinkeinoministeriössä. Yrittäjyysstrategian tarkoitus on kehittää suomalaista yrittäjyysympäristöä ja yrittäjyyttä kestävällä, kannustavalla ja alueiden elinvoimaa vahvistavalla tavalla. Strategiatyö kattaa myös yrityspalvelujärjestelmän kehittämistarpeiden arvioinnin, ja osana sitä tullaan arvioimaan tarvetta rakentaa ja vahvistaa valtakunnallista omistajanvaihdospalvelujen järjestelmää ja sen resurssointia.

Kunnilla on aktiivinen ja tärkeä rooli yritystoiminnan kehittämisessä alueillaan. Hallitus haluaa vahvistaa yhteistyötään kuntakentän kanssa sekä kannustaa myös kuntien keskinäistä yhteistyötä omistajanvaihdosten haasteeseen vastaamiseksi.

Käytännön yrityspalvelujen tasolla työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan yrityspalvelujärjestelmä tarjoaa jo tälläkin hetkellä monipuolisesti tukea omistajanvaihdostilanteisiin ja niihin valmistautumiseen. Finnvera Oyj on keskeinen toimija mikro- ja pienyritysten omistajanvaihdosten edistäjänä. Finnvera on vuosittain mukana rahoittamassa noin 1000 omistajanvaihdostilannetta, ja luomassa näin konkreettisesti edellytyksiä yrittäjyyden jatkuvuudelle ja kehittymiselle.

ELY-keskukset tarjoavat kehittämis- ja rahoituspalveluja, joilla vahvistetaan yritysten liiketoimintaa ja osaamista, ja siten luodaan edellytyksiä myös yritystoiminnan jatkuvuudelle ja onnistuneille omistajanvaihdoksille. Esimerkiksi yritysten kehittämispalveluja, joilla tuetaan yritysten kasvua, uudistumista ja strategista kyvykkyyttä, myönnettiin vuonna 2019 ELY-keskuksista yli 2400 kpl. Myös TE-toimistojen palvelut ovat pk-yritysten käytettävissä niiden kehittäessä liiketoimintaansa ja henkilöstönsä osaamista.

Business Finlandin palvelut ovat käytettävissä omistajanvaihdostilannetta lähestyvien ja sen läpikäyneiden yritysten kehittämiseen ja innovaatiotoimintaan. Yrityksiä palvelee markkinatiedolla ja kyvykkyyksien kehittämisellä, kontaktien ja verkostojen avulla sekä kasvua ja uudistumista tukevalla innovaatorahoituksella.

Työ- ja elinkeinoministeriön tavoitteena on vahvistaa sektorinsa yrityspalvelujen ekosysteemilähtöistä toimintatapaa, jossa palvelut toimivat verkottuneena ja yhteensovittuna kokonaisuutena niin, että yritys saa joustavasti ja ilman katkoskohtia palveluja kaikissa kehityksensä vaiheissa. Myös muut yrityspalvelut, kuten esimerkiksi Uusyrityskeskukset, kaupunkien ja kuntien elinkeino- ja kehitysyhtiöt, yrityskummijärjestöt, sekä tutkimus- ja oppilaitokset, tulee nähdä osana yrityspalvelujen kokonaiskenttää, jonka yhteinen tehtävä on toimia yritysten tukena myös omistajanvaihdostilanteissa ja niihin valmistauduttaessa.

Esimerkkinä omistajanvaihdostoimintaa palvelevasta laaja-alaisesta yhteistyöstä on syytä tuoda esiin työ- ja elinkeinoministeriön osarahoittama, Suomen Yrittäjien koordinoima

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 24/2020 vp

Omistajanvaihdoshanke, jonka tarkoituksena on osapuolten yhteistyöllä parantaa edellytyksiä nostaa omistajanvaihdosten, yrityskauppojen ja sukupolvenvaihdosten laatua ja määrää, ja turvata näin yritystoiminnan jatkuvuutta koko Suomessa. Hanketta ohjaavaan OV-foorumiin kuuluu laajasti yrittäjyyden, elinkeinoelämän, yrityspalvelujen ja tutkimuksen toimijoita, joiden yhteinen tavoite hankkeessa on yritysdynamiikan, kasvuvalmiuksien ja elinvoiman parantaminen. OV-foorumin sivuille (www.ov-foorumi.fi) on koottu laajasti aiheeseen liittyvää tietoa, kontakteja sekä ajankohtaista materiaalia yritysten ja yrityspalvelutoimijoiden käyttöön.

Onnistuneiden omistajanvaihdosten edellytysten parantaminen on hallituksen yrittäjyyttä ja elinvoimaa vahvistavan politiikan tärkeä painopiste. Hallitus seuraa aktiivisesti yritysmarkkinoiden ja omistajanvaihdosten kehitystä ja siihen liittyviä palvelu- ja rahoitustarpeita, edistää osapuolten yhteistyötä, sekä osana yrityspalvelujen kokonaisuutta vahvistaa ja kehittää omistajanvaihdoksiin liittyviä palvelurakenteita ja palvelujen yhteensovitusta.

Helsingissä 26.2.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä